

Taxa postală
 plătită în num.
 No. 124.716 929.

Szerkesztőség
 és kiadóiroda:
 Cluj-Kolozsvár, Sira-
 de Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 11.
 Telefon: 3-77. Előfizetési árak:
 Havonta 110, negyedévre 320, fél-
 évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
 földre: Havonta 1, negyedévre 3,
 félévre 6, egészévre 10 dollár. Hír-
 detések díjszabása szerint. Az „UJ
 KELET” az erdélyi és bánáti
 sajtóság egyetlen napilapja. Cik-
 kjeink utánnymását csak a for-
 rási megjelölésével engedjük meg.

Bérmentlen
 leveleket nem
 fogadunk el.
 Kéziratok
 megőrzését nem vállaljuk.
 Szerkesztő dr. Marton Ernő, fele-
 lős szerkesztő Jánosov Veronika,
 Bukaresti szerkesztő: Háló-
 Ernő Str. St. Constanti

Ára 5 lei

Szombati, 1932. NOV. 19.

3693. s.v. 263. SZÁM

infláció és defláció

A Lupu-párt bukaresti klubjának félre-
 eső helyén felakasztotta magát egy pol-
 gár.

Tettéknek oka: csalódás.
 A polgártársat elvakította Lupu pro-
 gramja, amely tudvalevően inflációt és
 aranyhegyeket ígér Romániának.
 Felment tehát a klubhelyiségbe, ahol a
 párt egyelőre relett- és a bank-asztal
 mellett dolgozik a pénzszerzési pro-
 gram részleges megvalósításán.
 A szerencsétlen polgártárs az infláció
 reményében nagyobb tétet kockázta-
 tott. És egész vagyona elszűnt, mert az
 ő számára csak deflációt tartogatott a
 Lupu-párt klubhelyisége.
 Megszaporodott a temető lakóinak szá-
 ma, ami egy bizonyos szempontból inflá-
 cióknak is nevezhető.

Remények deflációja és öngyilkosok
 inflációja — ime ez a legtöbb, amit ma
 egy jóindulatú párt nyújtani tud a két-
 ségbeesett lakosságnak.

**Herriot, az áruló
 és Tardieu — az árús**

Pesten Feld Olga megmérgezte magát,
 nagyon elbódult, napokig a kórházban fe-
 küdt aztán felépült. Ez nem lenne fel-
 jegyzésre érdemes, annak ellenére, hogy
 Feld Olga régi színészcsalád sarja, ő
 maga egyik legjobb táncművésze és ma-
 gyar fővárosnak. Ma sokkal régebbi csalá-
 dának sarja és sokkal hasznosabb disz-
 ciplinának tanárnője követnek el öngyilkos-
 ságot.

Feljegyzésre érdemes a pesti rend-
 őrségnek elvi jelentőségű szerepe ebben
 az öngyilkossági ügyben, Feld Olga
 ugyanis mielőtt kisse rendbejött, a rend-
 őrség életvédelmi osztályára került. Itt
 az a szabály és szokás, hogy az öngyil-
 kos jelöltet nagyon kíméletesen kikérde-
 zik, miért akarta itthagyni a gyönyörű-
 ket, amiket Pest nyújt az élőknek: a szép
 parlamenti épületet a dunakörzöt, a bár-
 kát, színházakat, a meleg kávéházakat,
 a jó mágnespletykákat, a Gellértheget?
 Miért? Ilyenkor aztán az öngyilkosjelölt
 vagy konokul hallgat, vagy a rendszert
 szidja, amely neki nem juttatott mást a
 sok pesti gyönyörből, mint a tudatot,
 hogy mindez néhány ezer ember számára
 létezik, a többiek mehetnek zabot he-
 gyezni.

A rendőrtisztviselő (a főkapitány
 rendszerint egy széplelkű delegal ide)
 akkor a szívére beszél és a különböző
 vallási és politikai mártírokat emlegeti
 és a szenvedések glóriáját csillogtatja
 meg előtte, ezzel is dokumentálja, hogy a
 rendőrség nem az a rideg intézmény és
 nem az az itthagyt élő inkvizíció,
 mint amilyennek átkos progresszív újsá-
 gírók és politikusok feltűntetik. Feld Olga
 esetében még egy humánus újítást hoz-
 tak be. Az öngyilkosságra elszánt nő
 bucsuleveleit nem adták ki a hozzátarto-
 zóknak. A hivatalos jelentés szerint
 tudnillik ezentul „csak tragikusan vég-
 ződő öngyilkosságok után adják át a cím-
 zetteknek, de ha valaki életben marad,
 visszaadják neki, mert hátha nem akarja
 a levelek tartalmát közölni azokkal, akik-
 nek voltaképpen szánta.”

Meg kell minden szívnek dobbannia
 ennyi gyöngédség és drága romantika és
 szeretet láttára. Mimóza és muskálly illat
 terjeng a rendőrség felől. Akik arra jár-
 tak, azt mondják, úgy vélték, hogy a
 szíriási kertek közelében vannak.

Mimóza a rendőrségen

Az új francia leszerelési tervről a né-
 met kritika megállapításai a legtalálóbb-
 bak, hogy tudnillik az egész terv nem
 egyéb, mint Európa katonai megszerve-
 zésének ábrándja — francia hegemonia
 alatt.

Eddig még minden francia leszerelési
 tervnek ez volt a tendenciája, legfeljebb
 a forma és a csomagolás változott.

Kétségtelen hogy Herriot csomagolása
 az eddigiek között a legfinomabb és egy-
 ben a legmegtévesztőbb is.

Finom azért, mert hangjában huma-

**A francia hatóságok az adó-
 csalásban kompromittált szená-
 torok mentelmi jogának
 felfüggesztését kérték**

Párizs, november 18. Hatósági rész-
 ről megkeresés érkezett Jeanneney sze-
 nátnusi elnökhöz aziránt, hogy a szená-
 tus függesse fel a Banque Commerci-
 ale Suisse titkos párizsi fiókjáértéketnek
 közvetítésével elkövetett nagyszabású
 adócsalásban kompromittált Viellard,
 Jourdain és Schramek szenátorok men-
 telmi jogát.

Brüsszel, november 18. A lapok ber-
 ni jelentései szerint Svájcban mérlege-
 lik a valuta értékállandóságának meg-
 védésére szolgáló intézkedések megté-

telének kérdését. Az utóbbi napokban
 francia tökeménekülés kezdődött Svájc-
 ból, ami az adócsalás leleplezésének
 tudható be s a németek is nagy töké-
 ket vontak ki más külföldi államokba
 szóló rendelkezéssel. Ugy hírlik, hogy
 már közelebből kénytelenek lesznek
 igénybe venni a Svájci Nemzeti Bank-
 nál levő 1200 millió frankos valutavé-
 delmi alapot, mert különben a svájci
 frank értékcsökkenése nem volna elke-
 rülhető.

**Biztosra vehető, hogy az amerikai
 vezetők kedvezőtlen választ
 adnak az európai adós-
 államok moratórium-
 kérésére**

**A kongresszus ragaszkodni fog az adóselevei befűjéhez. A francia
 és az angol sajtó befejezett dolognak tekinti hogy az amerikai
 kormány nem fog december 15-re haladékol adni az adóseleveknek**

London, november 18. Amerikai la-
 pok értesülései szerint az Egyesült Ál-
 lamok hivatalos vezetői nem fognak
 kedvező választ adni az európai adós-
 országok fizetéshalasztást kéro jegyzé-
 keire. Az amerikai kormány mindössze
 annyit fog kilátásba helyezni válas-
 zjegyzékébe, hogy az összeülő kongress-
 zusnak javasolni fogja a hadiadósság-
 gok kérdésében parlamenti bizottság
 kiküldését, amely egyenként el fogja
 bírálni a moratóriumot igénylő államok
 fizetőképességét s véleményes jelentést
 és javaslatot terjeszt majd a plénum
 elé. Az amerikai válaszjegyzék elkül-
 dése a jövő hét közepe előtt nem vár-
 ható.

Egyébként a francia sajtó befejezett
 dolognak tekinti, hogy az amerikai kor-
 mány Franciaországnak nem fog ha-
 ladékol adni december 15-én esedékes
 tartozására.

Washingtoni jelentés megerősíti,
 hogy Hoover, amennyiben Roosevelttel
 nem sikerül megegyeznie, a felelősséget
 a parlamentre fogja hárítani a hadi-
 adósságok kérdésében. Egyidejűleg az
 angol sajtó nyugodt, de félreismerhe-
 tetlenül határozott hangon arra készíti
 elő a közvéleményt, hogy az amerikai
 kongresszus a hadiadósságok kérdésé-
 ben ragaszkodni fog az adóselevei befű-
 jéhez és hogy jelenleg kevés kilátás van
 a december közepe esedékessegek fize-
 tésének felfüggesztésére. A lapok idé-
 zik Murray Butlernek, a Columbia egye-
 tem elnökének legújabb mondatát:
 „Smith tartozik öt dollárral. Tudom
 hogy ennek behajtása nekem 35 dollá-
 romba fog kerülni, de azért is megmut-
 atom annak a Smithnek, hogy fizetnie
 kell.” A londoni lapok értesülései sze-
 rint ez a hangulat az uralkodó az ame-
 rikai kongresszus köreiben.

nista, megtévesztő, mert csak a többi
 hatalmakat akarja valójában lefegyve-
 rezni, Franciaország számára azonban
 nyitott ajtó hatáig.

És ime: Tardieu ur mégis árulónak, a
 francia bizottság elárulójának nevezi a
 francia miniszterelnököt.

Franciaországban egyébként az árulás
 vádját a kedvelt politikai eszközök közé
 tartozik.

Olyan eszköz, amely amilyen alaptalan
 rendszerint, éppolyan neveltlen.

A háboru alatt Caillaux-ot csukták bört-
 önbe ezzel a váddal politikai ellenfelei,
 elsősorban a sötét emlékeztető Clemen-
 ceau.

Ha valaki kényelmetlen politikai ellen-
 féllé női ki magát Franciaországban, a
 hazaárulás vádját a legjobb eszköz arra,
 hogy elnémissák.

És rendszerint azok némitják el, akik a
 „gloire” és a sovinizmus kalózlógója
 alatt valóban árulnak, még pedig nép-
 érdekeket.

Tardieu ur aki most Herriot-t vádolja
 meg a francia érdekek elárulásával, kö-
 zeli rokonságot és kapcsolatot tart fenn
 a hadiszergyárosokkal, így főleg a Snei-
 der-Creusot-céggel.

Sőt mi több: Tardieu egyik főrésztvé-
 nyese a francia hadiiparnak és mint ilyen

nek természetes érdeke, hogy minél több
 puska, golyó és ágyú fogyjon és hogy az
 egész államapparátus a nehézipar politi-
 kai és hatalmi kiszolgálója legyen.

A Tardieu bizottsága tehát a hadiszer-
 ipar osztlékainak bizottsága és amikor
 árulásról beszél, eme osztlékok bizton-
 ságának elárulását érti alatta.

Tardieu, a francia nehézipar ügynöke,
 a hadiszérárús ezért horkan fel Herriot
 leszerelési tervéte ellen, amely pedig
 nem is komoly leszerelési tervet, annál
 is inkább nem, mert Franciaországban,
 éppugy, mint Németországban és másutt
 is a kormányok csupán kormányoznak, de
 a nehézipari plutokrácia az, amelyik —
 parancsol.

Am Tardieuék még ezt a látszatot is
 veszedelmesnek tartják — a dividend-
 nagysága és a tábornoki kar érdekeinek
 szempontjából.

És ezért árulózzák le a szegény, ártat-
 lan Herriot-t.

Ez a politikai parasztfogás egyben éle-
 sen világít bele a leszerelési konferencia
 komikumába, mely egyben legnagyobb
 tragédiája napjainknak.

**A nemzetközi kereske-
 delem és a nemzetközi
 pénzügyek**

Írta Bertrand Russel

Ma már frázisnak hangzik, hogy a
 pénznek csak az az értelme van, hogy
 árura kicserélhető és mégis vannak
 emberek, akik ezt nem tudják teljesen
 átérzeni. Minden üzletnél az eladó job-
 ban örül, mint a vásárló.

Ha valaki elad egy pár cipőt, azt
 hiszi, hogy nagy győzelmet aratott. A
 vevő pedig nem azt gondolja, hogy pár
 piszkos papírdarabért értékes anyagot
 és értékes munkát vásárolt, hanem az
 az érzése, hogy valahogyan károsodott.

Az egyetlen kivétel az, amikor olyan
 valamit vásárolnak az emberek, ami-
 hez nehezen lehet hozzájutni. Ha valaki
 egy régi festőnek egy mesterművét
 megszerzi, akkor nem gondol arra,
 hogy mennyi pénzbe került az, hanem
 csak arra, hogy egy ritka dolog birto-
 kába jutott.

Ugy áll a dolog, hogy az emberek
 nem becsülik meg a pénz ellenértékét.
 Amikor még öröklött vagyon volt a va-
 gyonoknak túlnyomó része, nem volt
 ennyire erős a pénzhez való ragaszkó-
 dás. És nem volt olyan nagy dolog az
 eladás. Ez a pszichológia odáig veze-
 tett, hogy az emberek szívesebben ad-
 nak el, mint vásárolnak és ez azután
 a kormányokat arra a neveltséges el-
 képzelésre bírta, hogy az országok
 csak eladjanak, de ne vásároljanak.

Az áru termelésénél és eladásánál
 két kategóriának van szerepe: a kon-
 kurrensnek és a vásárlónak. A konkur-
 rencia természetesen ellenőrizhető, a
 vásárlóközönség pedig szétszórót és eset-
 legességektől függ. A termelő ezért
 hajlamos arra, hogy többet törődjék
 a konkurenciával, mint a vásárlókö-
 zönséggel. Ez az alapja a védővámok-
 ban való hitnek. Az idegen népet ver-
 senyártársnak nézik és nem vásárolnak.
 És hogy a külföldi versenytársától meg-
 szabaduljanak, lemondanak a külföldi
 vásárlóról. Egy kis városban élt egy
 mészáros, akit a többi mészáros kon-
 kurrenciája már a kétségbeesésbe ker-
 getett és végső dühében a vegetaria-
 nizmusra szoktatta a kisváros lakossá-
 gát és ennek a nagyszerű bosszuhadjá-
 ratnak a teljes értékét csak akkor is-
 mertte fel, amikor ő maga is tönkre-
 ment. Ennek az embernek a boldon-
 sága hihetetlennek látszik, pedig nem
 nagyobb, mint Európa valamennyi né-
 pének a boldonsága.

Valamennyi nép rájött arra, hogy a
 kereskedelem a többi népet gazdagítja,
 ezért valamennyi nép vámfalakkal vet-
 te körül magát, hogy tönkretegye a
 szabad kereskedelmet.

Egyik sem gondolt arra, hogy a keres-
 kedelem alapja a kölcsönösség és hogy
 az a nép, amely elad, egyben vesz is.
 A gyűlölet, az irigység, elvette a jó-
 zan eszüket.

Angliában a gazdagság és szegény-
 ség közötti háboruban a legtöbb ipa-
 ros elvesztette azt a képességét is,
 hogy megértse a valutakérdéseket. Az
 ipar gondolkodás nélkül engedelm-
 kedik a bankároknak. Pedig a bankár
 és az ipari vállalkozó érdeke ellentétes.
 A defláció jó volt a bankároknak, de
 megbénította az angol ipart. A banká-
 rok s az iparüzök a munkások ellen
 összetartottak a belső vitákban és ezzel
 a bankárok az iparüzök gazdái és pa-
 rancsolói lettek.

Nemcsak Angliában, hanem az egész

3.

morandumi

mert

rka

Dániába
 népbiztos

Az Evening
 irata közli,
 jóra szállott
 Dániába. A
 ztos partra-
 en át tartó-
 ltelte után
 gba. Trockij
 gy Kopen-

oltek

ember 16.
 huzásának
 158. 50.000
 lej: 25.354.
 5.000 lej:
 8.

usz-
 bban

ember 16.
 e) jelentik
 rimáriától
 esti 53 sz.
 eki rohant
 asok közül
 legebesül-

lók

lók

oknak

ber 16.
 endeletet
 zegekhez,
 hogy az
 sétlenség
 mulasz-
 kéztében.
 tetéseket
 ik köte-

veheti
 Glaeser
 A 4 kö-
 Kolozs-

iadó Rt.
 Baron L.
 ón 9-77.

RCA-rádió

legtisztább zene, tökéletes szelektivitás

Körlet-
képviselő:

„Constructio“

Cluj, P. Unirii 32.
Telefon: 83.

világon a közösség érdekei ellentétben állanak a pénz urainak érdekeivel. Egy modern közösség nem boldogulhat, ha pénzügyeit csak a pénzemberek érdekei szempontjából irányítják anélkül, hogy törődne azzal, hogy milyen hatással van ez az egész népekre. Helytelen dolog az, hogy megengedjük, hogy a pénzemberek csak a profit érdekéért irányítsák a pénzügyeket.

Ez olyan dolog, mintha azért tartanánk egy muzeumot, hogy a muzeumigazgatónak fizetését lehessen adni.

A pénzügyek nem arravalók, hogy magánérdekeket szolgáljanak, hanem az egész nép, a közösség érdekét kell előmozdítani. A világ azért jutott bajba, mert a pénzügyi kérdés egyoldalú kezelése tulságos előnyöket biztosított egyeseknek és egyes csoportoknak.

A pénzembereket azért tekintik felsőbbrendűeknek, mert még mindig nem tudunk kigyógyulni az aranyimadás babonájából. A jámbor polgár, ha csak ezeket a rettenetes szavakat hallja, hogy aranytartalek, jegyibocsátás, infláció, defláció, refláció, semmit sem ért ebből és boldog, hogy ezt a rettenetes nagy és titokzatos tudást igénylő feladatot elvégzik a pénzemberek. Szentül hiszi, hogy aki ilyen dolgokról beszél, az már ért is ezekhez a szörnyűségekhez és a legjobb az, ha senki sem szól bele, hogy mit csinál. Primitív gondolkodással úgy képzelem, hogy az országának az a legjobb, ha minél több aranya van és boldog, amikor hallja, hogy már megint növekedett az aranytartalek.

A pénz urai aztán kihasználják ezt a helyzetet. A demokrácia nem zavarhatja köreiket és mert értenek ahhoz, hogy jótékonykodással, alapítványokkal a közönségnek adott borralalokkal nép szerűvé tegyék magukat, tulajdonképpen uralkodnak a közönségen.

Nagy hiba az, hogy se az iskolákban, se az egyetemeken nem tanítják komolyan a pénzügyi kérdéseket és ha már tanítják, akkor nem úgy, ahogyan kellene, hanem a politikai érdekek szerint. Mindenben a plutokratikus előítéletek uralkodnak. A gazdasági státuskvót dicsőíti az egész hivatalos tanítási rendszer és ez az oka annak, hogy a pénz urai továbbra is a hatalom birtokában maradhatnak.

A legnagyobb baj az, hogy szakértőkkel kell dolgozni. A leszerelési konferencián is a szakértők csinálták a leg több galibát és a gazdasági kérdések elintézésénél is a szakértőkkel van a baj mert hiszen a szakértők azok, akiknek a mai rendszer hasznát jelent. Ha véget akarunk vetni a mai lehetetlen helyzetnek, akkor a pénzügy alapjait le kell egyszerűsíteni, hogy magunk is elintézhessük ezeket a kérdéseket. Igazi demokrácia addig nem lehet a világon, amíg ezt a problémát meg nem oldottuk de az a nagy baj, hogy a demokráciában ma már talán csak Sziában és más távoli exotikus országokban biznak.

**Ugyvédi határ-
Idő napló 1933
LePage-nál Kvár**

NYOMBAN rendelve 300 lej, később 400 lej utánvétellel, vagy előfizetve franko.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Elbocsátják az összes tisztviselőnőket a nagyváradai bíróságokról

Oradea-Nagyvárad, november 18. A törvényszéken már napok óta készül a B-lista. Elsősorban a női tisztviselők személyi adatait írták össze. Előbb úgy hírtelt, hogy csak a férjes tisztviselőnőket bocsátják el, most azonban az a hír terjedt el, hogy az igazságügyminiszter az összes tisztviselőnőket le akarja építeni. Egy magasállású igazságügyi funkcionárius, aki most jött haza Bukarestből, teljesen hiteles for-

rásból szerezte ezt az értesülést, amely tegnap délelőtt vésses gyorsasággal terjedt el a törvényszéki tisztviselőnők között.

A tervezett leépítés végrehajtása megakasztaná az igazságszolgáltatás menetét. Eltekintve a tisztviselőbocsátások etikai következményeitől, lehetetlenség a begyakorlott gépirónőket mároról holnapra férfi munkaeörökkel helyettesíteni.

Az amerikai szeszcsempészek már plakátokon hirdetik az alkoholt

A rendőrség mindent lát, de nem lép közbe

Washington, november 18. Az amerikai közvélemény érdeklődésének előterében Hoover és Roosevelt küszöbönálló találkozására áll. Roosevelt közölte az elnökkel, hogy meghívását elfogadja és a legközelebbi napokban felkeresi a Fehér Házban, hogy a háborús adósságok kérdéséről tanácskozzék vele. A régi és új elnök megbeszélésének természetesen nincs hivatalos jellege, hanem kizárólag magánjellegű tárgyalásokról van szó, mert az újonnan megválasztott elnök semmiféle befolyást nem gyakorolhat a régi elnök működésére és Hoover hivatalának adásáig még mindig saját belátása szerint intézheti az államügyeket. Roosevelt azt is közli táviratában, hogy betegsége miatt még nem tudja látogatásának pontos idejét megállapítani, mert egyelőre még nem hagyhatja el szobáját, de

felgyógyulását és utazásának időpontját táviratilag fogja az elnökkel közölni.

Az Egyesült Államok közvéleménye egyébként most már bizonyosra veszi a prohibíciós törvény megszüntetését és most már napok óta nyíltan megszégyenítik a szesztilalmat az egész Unió területén. A bor- és szeszcsempészek nyíltan házaltatják ügynökeiket és már plakátok útján is ajánlják italaikat anélkül, hogy a rendőrség köbeléne. A hatóságok csupán annyit tesznek meg, hogy a lapok útján figyelmeztetik a lakosságot, hogy az alkoholelőles törvények felfüggesztésére korántsem kerül olyan gyorsan sor, mint azt általában hiszik, mivel a régi kongresszus, amelyben még a szárazpártiak vannak többségben, csak a jövő év végén oszlik fel és adja át helyét az új törvényhozásnak.

Sztalin-párti görög kommunisták tüntetni akartak Pyreusban Troztkij ellen

Kerenszky szerint Szovjetországot nyomorba juttatta az öt éves tervgazdaság

London, november 18. Kerenszky Sándor, az első orosz forradalmi kormány miniszterelnöke hosszú és érdekes cikket közöl a Financial Timesben az öt éves terv gazdaságról. Oroszország iparosításának eddigi eredményeit vizsgálva, Kerenszky megállapítja, hogy a tervgazdaság végre-

hajtása érdekében a szovjetkormányának többször is módosítania kellett a kommunista doktrínát. Példa erre a darabonként való munka ismételt bevezetése és az, hogy a parasztnak több koncessziót tettek. Így többek között megengedték nekik, hogy speciális vásárokat ren-

deznek termékeik eladása céljából. Kimutatja Kerenszky, hogy a bevetett földek kiterjedése fokozatosan csökken, holott a traktorok száma évről-évre megduplázódik. A szállítás problémájához alig nyultak hozzá; az elért eredmények is csak nagy pénzügyi áldozatok árán jöttek létre. Az előállított gyártmányok nagyrésze silány minőségű. A beigért bőség helyett Oroszország ma ismét olyan borzalmas nyomorba jutott, aminőt csak 1919-ben és 1920-ban látott. A kivétel harminc százalékkal esett. Bár a behozatal csökkentették, Oroszország küladósa folyton nő. A felépített üzemek kétségtelen bizonyítékai annak, hogy milyen nagy erőfeszítéseket tett a szovjetkormány az ország iparosítása érdekében. De a speciálta munkászéki hiánya miatt a termékek előállítására aránytalanul magas a többi ipari államokhoz viszonyítva. Az angol lap Kerenszky cikkéből azt a konkluziót vonja le, hogy ilyen körülmények között a Szovjet valószínűleg kénytelen lesz új ipari és gazdasági politikát inauguralni. Különösen valószínűnek látszik az, hogy visszaállítják a magánkezelést.

Athén, november 18. A „Prága“ nevű személyszállító hajón, amelynek fedélzetén utazik Troztkij feleségével horgonyvetett Pyreusban. Sztalin-párti görög kommunistáknak egy csoportja tüntetni akart Troztkij ellen, de a rendőrség szét szórta őket. Az egykori népbiztos viszont nem volt hajlandó fogadni a vele szimpatizáló marxistáknak egy küldöttségét, amely üdvözölni akarta őt. Troztkij felesége egy detektív diszkrét feügvelete mellett meglekintette Athén városát.

Patak Sándor képviseltetése

Néhány nappal ezelőtt nyílt meg a prefektúra üvegtermében Patak Sándornak az országosnevű aradi festőművészek magasszintű és minden kritikát megálló kiállítását. Hatvanegy akvarell és tizenhét olajfestmény sorakozik egymás mellett és egymást a művészi szépségekben felülmulva a primitív háttérű állványon. Aligha van Erdélyben még egy festőművész, akinek akvarelljein a színeknek ez a gazdagsága és élessége, a meglátásoknak ez az erőteljes és szügesztív erejű ábrázolása található volna fel. Tájékozott és Patak Sándor és a tájaknak akvarellben való megrögzítésében. Biztos szemmel meglátott és biztos szemmel odavetett pillanatfelvételei magát az életet adják, oda semmi hozzátevése nincsen, ott maga csak a vad szépségek feltáró sziklás hegyoldal él, maga a reggeli fényben futószalagként haladó országot, benne a folytonos mozgással, a munkára induló parasztsoporttal, a lán. Kés táj melynek áhatatos csöndjéhez egy kis megmozdulást: ritka és meglejtő ábrázoló erővel és a művészetnek már tökéletes kiforrtságával rendelkezik az a művész, aki ezt így meg tudja csinálni. De olajképein is az életnek és az életet adó napfénynek valóságos himnusza van. Patak Sándor mélyről, a természet ősi bujaságával és csodálatos szépségeivel. Egészen élményszerű hatást gyakorol a nézőre Patak Sándor kiállítását, mely szombaton, vasárnap és hétfőn áll még a közönség rendelkezésére. (—lay.)

Zseblámpához és rádióhoz csak

DURA-
elemet
használjon!

Tiszta való nem amitás, CZINK-nél készül legszebb festés és tisztítás

A legfőbb semmitörvényalkotmányellenesnek minősítette a konverziót

Tíz hektáron felelő birtokokkal szemben nem lehet alkalmazni a konverziós törvényt, amelyet ezért a kormánynak sürgősen módosítania kell

Bucuresti-Bukarest, november 18. (Az Uj Kelet tud.) A román politikai életnek hatalmas szenzációja van. A legfőbb semmitörvények tegnap délután hirdette ki a döntést abban a rendkívüli fontosságú perben, amelyet a Creditul Rural pénztörvény indított a konverziós törvény alkotmányosságának megállapítása érdekében. A legfőbb igazságszolgáltatási fórum döntését hatalmas feszültséggel várta az egész politikai világ, mert nyilvánvaló volt, hogy ha a konverziót alkotmányellenesnek minősítik, úgy ebből jogi és politikai komplikációk beláthatatlan láncolata származhatik. Nos, a semmitörvények kimondta, hogy a konverzió alkotmányellenes — tehát alkalmazhatatlan.

A konverzió a semmitörvények előtt

A per előzményeihez tudni kell, hogy a Creditul Rural nevű kizárólag mezőgazdasági tartozások folyósításával foglalkozó pénztörvény, amelyben a liberális tökéletesen érdekelve van, a Banca Romaneascával karöltve, pert indított egyik adósa ellen, aki az elsőfokú bíróság előtt a konverziós törvényre való hivatkozással megtagadta a fizetést. A Creditul Rural képviselői erre kijelentették a bíróság előtt, hogy a törvény, amelyre az adós hivatkozik, alkotmányellenes, mert nyilvánvalóan sérti a magántulajdon respektálásának az alkotmányban biztosított elvét. Kérték ennek a bíróság részéről való megállapítását is. A törvényszék illetéktelennek jelentette ki magát az alkotmányosság megállapítására és az ügyet hivatalból áttette a legfőbb semmitörvényekhez, amely az alkotmány értelmében az összes tanácsosok bevonásával és az első elnök elnöke alatt kell hogy döntsön valamely törvény alkotmányosságára felelt.

A semmitörvények egyesített tanácsa előtt már hónapok óta folyik ez a per, amely tegnap délután döntő fázisához érkezett. El. Volansky első elnök elnököl, a főügyész tisztelet Căpătana semmitörvényi főügyész látta el. A felperes vádlatok részéről Emil Ottulescu, Mircea Djuvara, Dumitrescu és Emil Pantazzi ügyvédek, a főváros legkitűnőbb magánjogászai fejtették ki, hogy a konverziós törvény vonatkozó szakaszai beleütköznek az alkotmány 17. paragrafusába, amely a magántulajdon védelmét biztosítja. Căpătana semmitörvényi főügyész is felszólalt. Megállapította, hogy a mezőgazdasági tartozásainak rendezése társadalmi szükségesség volt, de a törvényt úgy kellett volna megfogalmazni, hogy az ne ütközzék bele az alkotmány rendelkezéseibe.

Ezután tanácskozára vonult vissza a semmitörvények. Egy órai tanácskozás után hirdette ki Volansky elnök a döntést, amely kimondja, hogy a mezőgazdasági tartozások konverziójáról szóló törvény 8. 14. 28. 36 és 54. szakaszai alkotmányellenesek. A döntést az Unversul és az Epoca című szélsőséges konzervatív lapok, amelyek egyébként is harcoltak a konverzió ellen, rendkívüli kiadásban hozták a főváros lakosságának tudomására.

A kifogásolt paragrafusok

A paragrafusok, amelyeknek alkotmányellenességét a legfőbb semmitörvények megállapította, a tíz hektárnál nagyobb birtokok terhelő tartozások konverziójáról

intézkednek. A 8. szakasz a tíz hektárnál nagyobb birtokokkal kapcsolatos tartozások konverziójának feltételeit állapítja meg, a 14. szakasz a mezőgazdasági tartozások bírói szanálásáról intézkedik, bármilyen mezőgazdasági megadva a lehetőseget, hogy 60 százalékos kvótának felajánlásával egyenlítse ki tartozásait. A 28. szakasz kimondja, hogy az ilyen bírói szanálás az adós összes külföldi hitelezőivel szemben érvényesíthető. A 36. szakasz arról intézkedik, hogy ha a mezőgazdasági adós igazolja, hogy tartozásainak 60 százaléka mezőgazdasági befektetésből származik, úgy a fennmaradó tartozások is konverzió alá esnek. Végül az 54. szakasz éppen a Creditul Ruralal szemben fennálló tartozások konverziójáról intézkedik. Ezt a pénztörvényt különleges elbánásban részesítették, amennyiben a törvény kimondja, hogy az államnak kell fedeznie a hitelintézet által a

konverzió alkalmazása folytán kiegészítő követelésekben és záloglevelekben elszenvedett értékesítési veszteségeket.

Ez a semmitörvényeket nem alterálta az alkotmányellenesség kimondásánál. Mint a fentebbiekből is látszik, a semmitörvényi döntés csupán a tíz hektáron felelő tartozások konverziójának alkotmányellenességét mondja ki. Az a konkrét eset ugyanis, amellyel kapcsolatosan ezt a döntést provokálták, egy tíz hektáron felelő birtokos esete. Nincs kizárva azonban, hogy egy másik per alkalmából nem-e fog a semmitörvények a tíz hektáron aluli birtokok jogszertint konverziójával szemben is hasonló álláspontra helyezkedni. Tudni kell, hogy az alkotmányellenesnek nyilvánított szakaszok az eredeti Argetoianu-féle törvényben foglaltak. Ezt a törvényt a nemzeti parasztpárti kormány módosította ugyan, de a módosítás nem vonatkozik ezekre a szakaszokra, amelyek a

A Szinkör Mozgó

Legközelebbi nagy premijerje

Az ellopott második

Fantasztikus hangos-dráma. A főszerepben:

Frederick March

Hétfőtől kezdve minden nap 3, 5, 7 és 9 órakor.

semmitörvényi döntés következtében nem alkalmazhatók.

Módosítják a törvényt

A Curentul szerint a kormány sürgősen reparálni fogja az Argetoianu által elkövetett hibát. Manik még Kolozsvárra elutazása előtt tárgyalta annak a lehetőségéről, hogy a semmitörvények a fenti értelemben dönt Radulescu Mehedinți ismert kormányparti jogással, aki néhány nap alatt törvényjavaslatot fog készíteni a konverziós törvény kifogásolt szakaszainak megváltoztatásáról. A mai minisztertanács is foglalkozni fog a kérdéssel.

Habsburg Otto és az olasz király lányának házasságáról tárgyal Gömbös Rómában

Hivatalos magyar körökben korainak mondják a hírt

Budapest, november 18. (Az Uj Kelet tud.) A „Magyarország“ mai számában feltűnést keltező hírt közöl, amelyet a parlament folyosóján is élénken kommentáltak a magyar képviselők. A lap szerint Gömbös római utja alkalmával behatóan tárgyal Mussolinival a magyar trón restau-

rálásáról is. Mussolini és a magyar miniszterelnök egyetértettek abban, hogy elérkezett az ideje azon terv megvalósításának, hogy Habsburg Ottó főherceget Victor Emánuel olasz király legkisebbik lányával összeházasítsák. A Vatikánhoz közeálló körök értesülé-

se szerint a két ifju eljegyzése egészen rövid idő kérdése. Hivatalos magyar körök szerint viszont „Magyarország“ híre korai és minthogy Zita exkirálynőtől eddig semmilyen vonatkozó értesítés nem érkezett.

Aradi Viktor szökni próbált jilavai börtönéből

A kémkedésért elítélt író fellebbezése a legfőbb revíziós bizottság előtt

Bucuresti-Bukarest, november 18. (Az Uj Kelet tud.) A legfőbb katonai igazságszolgáltatási fórum a revíziós tanács tegnap kezdte meg Aradi Viktor fellebbezésének tárgyalását. Mint ismeretes, a hadbírószak Aradit kémke-

désért tizenkét évi kényszermunkára ítélte el. Schreier védő újabb fellebbezési indokokat terjesztett a tanács elé és kérte a tárgyalás elhalasztását, hivatkozva arra is, hogy Aradi másik védője beteg és így nem jelenhetett meg a

tárgyaláson.

Mircea Demetrescu alezredes, királyi ügyész a felfolyamodás elvetését kérte a revíziós tanácstól. Kérte, hogy a perben sürgősen intézkedjenek, annál is inkább, minthogy átiratot kapott a hadbírószaktól, amely szerint Aradi szökést kísérelt meg a jilavai börtönből.

Schreier védő és a királyi ügyész között élénk vita fejlődött ki a fölött, hogy Aradi Viktor a törvényes terminuson belül nyújtotta-e be felfolyamodását. A védő ezenkívül erőlyesen kikel azon állítás ellen, mint ha Aradi szökést kísérelt volna meg börtönéből. Kijelenti, hogy a katonai igazságszolgáltatási fórumok előtt már rendszerre vált a szökés rémével befolyásolni az ítélkező hatóságot.

A legfőbb revíziós bizottság hosszas tanácskozás után a védelemnek adott igazat, megállapította, hogy a fellebbezés idejében nyújtották be és a védő kérésének megfelelően a tárgyalást elhalasztotta.

Betörők jártak a csehszlovák honvédelmi minisztériumban. Prágából jelentik: A csehszlovák honvédelmi minisztérium épületében betörők jártak. A betörők három páncélszekrényt megfúrtak, az iratokat szétszórták s pénz vittek el. A kasszafurók után nyomoznak.

Nagy maradék kiárusítás!!

TISZTA GYAPJU

átmeneti és télikabát szövetek már

méterenként **Lel 180-tól**

öltönyszövetek mtr. **Lel 120-tól**

Maradék kiárusítás november 17-től 24-ig

Rigó Lajos & Co

posztóáruház Főter 5. szám.

Togal
gyorsan és biztosan hat
Rheuma / Kószvény
Ideg- és izomszába
spanyolnátha, főfájás és hűléses betegségeknek. Oldja a húgyzakati főbb orvosi vélemény! Idült esetekben is hatásos. Ragaszkodjék a Togal-hoz!

Uraim! Gallérijai tovább tartanak, ha a „Cristal“ mossa különös gonddal

Dr. Perl Otto tudományos kísérletei alapján készült **Perlott** fogpaszta, fogpor, szájvíz és dragee máris mindenkit meghódított

Meghalt Schwartz Jakob

Nikotinmérgezés ölte meg Bukarestben a zsidó nagyiparost. Temetése vasárnap megy végbe Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, november, 17. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap este futótüzként terjedt a város zsidó lakossága körében a hír, hogy Schwartz Jakob, a kolozsvári zsidó társadalom egyik reprezentáns egyénisége Bukarestben váratlanul elhunyt. Késő este bukaresti tudósítónk megerősítette a hírt, amelynek részleteiről az alábbiakban számolt be:

Schwartz Jakob néhány hónap óta állandóan a fővárosban tartózkodott, a hova üzleti ügyei kötötték. Az Esplanade-szállóban lakott. Ma reggel rosszul létről panaszkodott, de állapota később javult, úgy, hogy felkelt ágyából és orvoshoz ment. Az orvos megvizsgálta és nikotinmérgezés állapított meg, de megnyugtatta Schwartz Jakobot, hogy a tünetek ne súlyosak. Erre a fáradhatatlan energiájú ember hozzálátott rendszeres napi munkájához. Délben jóízűen megebeledt, sőt délután öt órakor még megitta szokásos uzsonna kávéját az Esplanade szálló haljában.

Az uzsonna után fáradtságról panaszkodott, felment szobájába és lefeküdt. A véletlen folytán mellette tartózkodott fia, dr. Schwartz Lajos is, akit ugyan csak üzleti ügyek hívtak le néhány napra a fővárosba. A fiu azt hitte, hogy édesapja elaludt, mire leoltotta a villanyt a szobában és elment, hogy apja álmát ne zavarja. Egy óra múlva, néhány perccel hat után visszament a szobába megnézni, hogy apja felkelt-e már. Felcsavarta a villanyt, amelynek fényénél már csak azt láthatta, hogy Schwartz Jakob élettelenül fekszik a szállodai ágyon.

Az elhunyt nemcsak Kolozsvár, hanem egész Erdély zsidósága körében közméret volt. Self-made-man volt, a ki egyszerű sorsból küzdötte fel magát hihetetlen szorgalommal és vasakarattal a társadalom felsőbb létfokaira. Tulajdonosa volt az Erdélyi Automobil Szállítási vállalatnak, több ipari vállalatot alapított és irányított, általában ernyedetlen szorgalom jellemezte. Teinkéntyes vagyon fölött rendelkezett. A

zsidó közéletnek állandóan első vonalában állott. Hosszu ideig elnöke volt a kolozsvári ortodox hitközségnek, a zsidó lakosságot képviselte éveken keresztül a kolozsvári városi tanácsban. Tagja volt a Zsidó Párt tartományi

vezetőségének és mint ilyen, a tavalyi választáson a párt szilágymegyei listavezetője volt. Váratlan halála osztatlan részvényt keltett mindenütt, ahol a fiatalos szellemű, friss humoru és élelméjű embert ismerték.

Schwartz Jakob holttestét szombaton este szállítják el Bukarestből Kolozsvárra. Temetése valószínűleg vasárnap délután fog Kolozsváron végbemenni. Felesége, leánya, dr. Brunner Sándorné és fia dr. Schwartz Lajos gyászolják halálát.

KÖZGAZDASÁG

Csak francia frankot és dollárt tud akadálytalanul adni a Nemzeti Bank

Miért nem készül fel jobban a Nemzeti Bank a deviza-rendeletre?

Cluj-Kolozsvár, november 18. A devizakorlátozó rendelettel kapcsolatban érdekelt kereskedői körökben, sok más mellett, olyan panasz is merült fel, amelynek elintézése nem ütközne különös nehézségekbe a Nemzeti Bank részéről. Érdekelt kereskedők sokat panaszkodnak azért, mert a Banca Nazionale bizonyos valutákat csak vonatkozó különböző nehézségek után ad ki. Altalában a külföldtől vásárló kereskedőknek az a része, amely francia frankban, vagy dollárban akarja fizetéseit eszközölni, sokkal akadálytalanabb kiszolgálásban részesülnek a Banca Nazionale részéről, mint azok, akik más va-

lutát keresnek. Ugy látszik, hogy a Banca Nazionale nem áll elegendő idegen valuta rendelkezésére, illetve francia frank és dollár teszi valuta-stokkjának jórészét. Mindenesetre olyan hanyagság ez, amit a levizakorlátozással amugy is súlyosan sújtott kereskedelem érzékenyen érez. A Banca Nazionale alaposabban fel kellett volna készülnie a deviza vásárlók kielégítésére. Ezen a hibán se giteni kell, mert ha már a devizarendelet amugy is érzékenyen sérti a kereskedelmet, ezt az új mesterséges akadályt nem szabad a kereskedelem útjába tenni.

Közös raktár felállítását tervezik a kolozsvári szeszital gyárosok

Már a legközelebbi jövőben megvalósul a nagyjelentőségű tranzakció

Cluj-Kolozsvár, november 18. A kolozsvári szeszital nagyjelentőségű tranzakció készül. A kolozsvári likőr és szeszital gyárak között tárgyalások folynak egy közös raktár felállítására tárgyában. A terv szerint a kolozsvári és a közel vidéki piacot ez a közös raktár látná el áruval és a gyárak egy megállapított kvóta szerint vennének részt a közös raktár forgalmában.

A most készülő tranzakció terve már régen képezi megbeszélés tárgyát a kolozsvári piacon. Már a múltban is felvetődött az az elképzelés, hogy valami formában történő együttműködéssel segítsen a szeszitalipar azon a helyzeten, melybe a különböző törvények és rendelkezések sodorják a szeszitalipart. Ebből a célból a múltban is indultak tárgyalások a kolozsvári gyárak között, de nem sikerült semmi közös platformban megállapodni. A tárgyalások így a múltban végleg megszakadtak és a most készülő tranzakció nem ezeknek a megbeszéléseknek, hanem legújabb tárgyalásoknak eredménye. A közös raktár a kezdeményezők véleménye szerint könnyíteni fog

a szeszitalipar terhein, azonkívül a gyárak az egységes eladás révén előnyösebb helyzetet teremtenek a piacon.

A közös raktárra vonatkozó tárgyalások már igen előrehaladottak, úgy, hogy a tranzakciót már a legközelebbi jövőben végrehajlják. Az eddigi megbeszélések értelmében a közös raktárban hét gyár vesz részt, míg két vállalat, — az Ursus Rt. és a Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Rt. — ezzel a közös raktárral kollaborál. A hét egyesült gyár a közös kvóta 60 vagy 70 százalékát jelentené, míg az Ursus és a Bognár és Szántó a fennmaradó 40, illetve 30 százalékban lennének sem lenne joga a közös raktárral el nem számolt üzletet kötni.

Szakmai körökben érthető érdeklődéssel várják a terv megvalósulását. A szeszitalipar érdeke minden esetre megkívánja, hogy az eddigi egymással szemben álló vállalatok a mai mostoha viszonyok és a monopólium törvény megkötés és a szabadkereskedelem elvét összevontó intézkedéseivel szemben legalább kölcsönös megértéssel biztosítsák helyzetüket a piacon.

Leáltt egy aradi gyár, mert a munkások nem kapták meg bérüket. Aradról jelentik: A volt Kiss Ernő-uccában lévő Rudkovsky-féle réz és vasöntőben dolgozó 18 szakmunkás ma beszüntette munkáját, mert a nehéz viszonyok miatt nem juthattak hozzá pontosan munkabérukhöz. A vállalat ez év elején a freidorfi cukorgyár felszerelését elkészítette, de annak árát még nem kapta meg teljesen. A gyár és a munkások között olyan megállapodás jött létre, hogy a hátralékos munkabérek csak akkor fizeti ki a tulajdonos, ha a cukorgyár kiegyenlíti tartozását. Mivel az adós nem tett eleget kötelezettségé-

nek, a Rudkovsky-gyár sem fizette ki munkásait, akik emiatt beszüntették a munkát. Az egyezkedési tárgyalások rövid idő múlva kedvező eredménnyel befejeződtek, mert a gyár vezetősége a cukorgyártól származó követelésére külföldi kirándulásokra nincs pénz. A Banca Nazionale deviza osztálya értesíti a közönséget, hogy külföldi kirándulónak semmi körülmények között nem utal ki devizát, ilyen tárgyu kérelmek benyújtása tehát felesleges. cedáló leveleket ad alkalmazottainak.

HIRDETÉS AZ OZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Az Erdélyi, Bánsági és Máramarosi Kishitelbank és Takarékpénztár Rt.-ok Országos Munkaközössége fájdalommal jelenti néhai elnökének

Schwartz Jakob urnak

gyászos elhalálózását. Intézményünk egyik megalapítóját és hivatott vezérét gyászolja az Elhunytban és halála nemcsak nekünk, hanem mindazoknak is pótolhatatlan veszteséget jelent, akik a romániai zsidó szövetkezeti mozgalom felvirágzásától sorsuk jobbrafordulását remélik. Emlékét soha el nem muló kegyelettel fogjuk megőrizni.

A cluj Kishitelbank és Takarékpénztár Rt. igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői kara őszinte megrendüléssel jelenti néhai elnökének

Schwartz Jakob urnak

gyászos elhunytát.

A Megboldogultban a zsidó szövetkezeti eszme egyik kimagasló vezérét gyászoljuk, aki intézetünk megalapításában kifejtett munkásságával maradandó emléket állított magának és mindig önzetlennül, nagy áldozatkészséggel szigaziz zsidó ügyeszerettel működött közre a zsidó kisebbség érdekeinek előmozdításában.

Ameddig a zsidó szövetkezeti mozgalom Romániában élni fog, az a Megboldogult emlékének hirdetője lesz.

Bánsági terménytözsde. Buza: 70 kg-os 500 lej, 72 kg-os 510 lej, 74 kg-os 520 lej. Óbuza: 79 kg-os 580 lej. Tengeri: 120 lej. Zab: 220 lej. Árpa: 220 lej. Burgonya: 160-170 lej. Lucerna: 280 lej. Tökmag: 450 lej. Napraforgó: 300 lej.

A pénz tragédiája. Patenotre a jelenkor egyik legnagyobb világgazdasági szakértője írta a könyvet, amely aktuális és érdekes. 87 lej Lepagenál Kolozsvár. Kérje az új könyvek jegyzékét. vár. Kérjen antikvár jegyzékét.

Sz. László kellemes illatú pipere-szappan fertőtlenítő hatása megőrzi betegségekét

Titulescu

Jorga

Bucuresti. (Az Uj Kelet) délutáni ülés volt, a magyar karesti magyben. Willer viselője igen a fölöttébb k a tiltakozó i tan sikere vo meg a komo zottan sovini vében az elha tulescu válasz konyságával egyszere kéte

első parlame György felvilá román tárgya ról és ki tud robbant volna választ adott A külügymin

mélto mosollya kijelentette, h gének tartja a tájékoztatni a ügyről és meg majd a jövő Igy kapott a sot a kamarát mával.

A jövő héti podnak a kedé A kamara ti tudósításunk sz Titule

tamad A kamara est előtt Bratianu rós felvilágosít nemtámadási sz előző ülészak f orrenzve az ak de nem kapott sok folyamatban helyzet és azt h ra van tájékoz ténnek, az kétség mértékben nem állapíthatja meg. Beszél a lengyel szövetkezekekről és keiről. Meggyőző kal való meggye sam politikai ér Kérdezi a külüg vetkezvényei les ha a legújabb j etnének eredmén

Titulescu akít fogad: Miután hogy lojalis és ködjem a nemzet hét folyamán rés gok tenni a felv Bratianu urat, ha lációját.

Bratianu György Dimetriu liberál listák összeállítás szabálytalanságok meghamisítását p Armand Calines kijelenti, hogy ré alatt lehetségesek aok, de megnyugt parasztpárti korm mitől.

Dr Willer Józse fel ezután és a k A magyar reviz len egy bukaresti lést rendezett, am zönsége, tapasztala lötlen elemek súlyo radtatták magukat. ok nélkül annyira ma is az ágyat ny

Titulescu kiparozta az első támadást a román-orosz ügyben A bukaresti magyarellenés tüntetések a kamara előtt

Willer József védelmi intézkedéseket kért a brutalitások ellen.
Titulescu diplomatiikus választ adott az interpellációra

Jorga meglelelt a szenátusban, hogy megtámadja Titulescut

Bucuresti-Bukarest, november 17. (Az Uj Kelet tud.) A kamara csütörtök délutáni ülésén, amint az előre látható volt, a magyar párt interpellált a bukaresti magyarellenés tüntetések ügyében. Willer József, a párt főtitkár-képviselője, igen ügyesen oldotta meg azt a fölöttébb kényes problémát, úgy hogy a tiltakozó interpellációnak határozatlan sikere volt és csak elvéve zavarta meg a komoly tiltakozást egy-egy túlsótan sovínista hang. A kormány nevében az elhangzott interpellációra Titulescu válaszolt, aki diplomata hajlékonyságával és ügyességével osztotta egyszerre kétfelé is az igazságot.

Titulescu egyébként is megnyerte első parlamenti csatáját. Bratianu György felvilágosítást kért tőle az orosz román tárgyalások körüli herce-hurcáról és ki tudja, milyen parázs vihar robbant volna ki, ha Titulescu ingerült választ adott volna az interpellációra. A külügyminiszter ehelyett szeretettel méltó mosollyal hízelt a kamarának, kijelentette, hogy elsőrendű kötelességének tartja aprólékos részletességgel tájékoztatni a kamarát a román-orosz ügyről és meg is fogja cselekedni — majd a jövő hét valamelyik napján, így kapott a külügyminiszter vastapsot a kamarától bemutatkozása alkalmával.

A jövő héti valószínűleg lecsillapodnak a kedélyek.

A kamara üléséről alábbi részletes tudósításunk számol be:

Titulescu kiparozza az első támadásokat

A kamara csütörtöki ülésén napirend előtt Bratianu György szólalt fel, sűrűs felvilágosítást kérve az orosz nemtámadási szerződés ügyéről. Már az előző ülésen a román külügyminiszterhez, de nem kapott választ, mert a tárgyalások folyamatban voltak. Most nem ez a helyzet és azt hiszi, a parlamentnek joga van tájékoztatást kérni. Hibák történtek, az kétségtelen de amíg teljes mértékben nem lát tisztán addig nem állapíthatja meg, kik követték el hibákat. Beszél a lengyel-román és francia-román szövetségekről és Románia vitális érdekeiről. Meggyőződése szerint az oroszokkal való megegyezéshez sem gazdasági, sem politikai érdekeink nem fűződnek. Kérdezi a külügyminisztert, milyen következményei lesznek ennek az ügynek, ha a legújabb jegyzékváltások nem vezetnének eredményre?

Titulescu a jövő hétre ígér választ

Titulescu akit a többség nagy tapsal fogad: Miután el vagyok határozva, hogy lojális és őszinte módon együttműködjem a nemzet képviselőivel, a jövő hét folyamán részletes nyilatkozatot fogok tenni a felvetett kérdésekről. Kérem Bratianu urat, halassza el addig interpellációját.

Bratianu György hozzájárul ehhez. Dimitriu liberális a községi választási listák összeállításánál történő állítólagos szabálytalanságokról beszél és a listák meghamisítását panaszolja.

Armand Calinescu belügyi alminiszter kijelenti, hogy régen, más kormányok alatt lehetségesek voltak ilyen hamisítások, de megnyugtatta, hogy a nemzeti parasztpárti kormány távol áll az ilyesmitől.

Magyar tiltakozás a brutalitások ellen

Dr Willer József magyarpárti szóval fel ezután és a következőket mondja: A magyar revizionista propaganda ellen egy bukaresti sajtóorganum népgyűlést rendezett, amelynek felizgott köztársasági, tapasztalatlan fiatalok és felelőtlen elemek súlyos rendezavarásokra ragadtatták magukat. Egy újságíró minden ok nélkül annyira összeverték, hogy még ma is az ágyat nyomja, egy magyar lap

kiadóhivatalát lerombolták éttermek magyar étlapjait szétépték, magyar pin-cérek elbocsátását követelték, sőt magyar nyelven beszélő járókelőket is molesztáltak.

Hány százalék hazafiság hány százalék üzlet

— Egyetlen szavunk sem lehet az ellen, ha Bukarest népe tüntet Budapest ellen. De azon körülményeknél fogva, amelyek ezt a demonstrációt követték, felmerül a kérdés mennyit kell betudni az őszinte hazafiság érzésének és hány százalékot esetleg az üzleti érdekek meg nem engedhető propagandájának. Hogy a román államnak és a román nemzetnek nem érdeke az ilyen durvalelkű elbánás, azt nálam sokkal illetékesebbek is megállapíthatják. A magyar párt parlamenti csoportja az elmúlt napok sajnálatos eseményei kapcsán éppen ezért megállapítja, hogy a történet brutalitások igazságtalanul megzavarják és súlyosbítták a romániai magyar kisebbség amugyis eléggé súlyos életét.

— Uram! Az ország magyarsága soha egyetlen szóval, egyetlen gesztussal sem adott alkalmat ilyen támadásokra, azokat tehát a legnagyobb mértékben igazságtalanoknak kell megbélyegeznünk. A magyar lakosság elleni fellépés a mindennapi elhelyezkedés jogában áradja meg a mi népünket és annak egzisztenciáját. A kormány ezért minden ilyen cselekményt el kell fojtania. A tisztelt kormány kötelessége ezt a rendszert eleve lehetetlenné tenni.

— Rendkívül aggasztó tünet, hogy egy fékezetlen tömeg végigvonulhat a főváros utcáin és különböző súlyos excessusokat követhet el, anélkül, hogy a hatósági közegek beavatkozzanak volna. Méltóztatassék elhinni hogy nem a féltékenység érzete mondatja ezt velünk, de az ilyesmit megengedni bűn.

Egy hang: Amikor Erdélyben román lelkeseket akasztottak, az nem volt bűn?

Willer József: Meg vagyok győződve, hogy egyetlen kartársam sincsen ebben a tereben aki helyeselné az uccai zavargásokat, amelyek az országnak ártnak. Legális és méltóságteljes manifesztáció ellen senkinek sem lehetne kifogása.

Egy hang: Ne lépje túl az igazság határait!

Willer: Védtelen lakosok brutalizálása nem hazafias cselekedet.

— A kormánytól olyan komoly intézkedéseket kérünk, amelyek megakadályozzák a hasonló cselekményeket és megvédik Románia magyar kisebbségét.

Titulescu diplomatiikus válasza
Titulescu külügyminiszter azonnal válaszol a felszólalásra. Biztosítja az interpelláló képviselőt, hogy a román kormány a legjobb intenciókkal van eltelve a romániai magyar kisebbségekkel szemben. Ezt bizonyította a múltban és így fog tenni a jövőben is. Azok az incidensek, amelyekről a képviselő ur beszélt, ha tényleg úgy történtek meg, ahogyan elmondta meg lesznek törölve a törvény szabályai szerint. Erre különben nem én vagyok hivatva válaszolni. — Az interpelláló ur azonban egy kijelentést tett amit nem hagyhatok szó nélkül. Ön elismerte lojálisan, hogy a román népek jogában áll szabadon tüntetni anélkül, hogy ezáltal a szomszédos viszonyban akarunk élni fennálló kapcsolatunkat veszélyeztetné, hogy területi integritásunk mellett manifesztáljon. (Taps.) Én, mint külügyminiszter kérdem azonban, respektáltatotte mindenben a román érzés? Ne mondja senkisé azt, hogy amikor ilyen akció magánoldalról megindult, amelyben a kormány nincs benne de amely az ország területi integritása érdekében folyik hogy abban üzleti természetű érdekek is szerepelhetnek. Én ezt nem engedhetem meg sem ma és sohasem.

Willer: Köszönöm a külügyminiszter urnak, hogy ilyen gyorsan választott szavaimra. De sajnálattal kell megállapítanom, hogy nem jól értett meg.

Titulescu: Rendkívül örvendek ha így van.

Willer: Nem beszéltem másról, mint egy lap kereskedelmi érdekeiről.

Titulescu: Ép erről van szó. Egyetlen román ember sem járhat el ebben az akcióban másképp mint a legtisztább lélekkel. (Taps.)

Socor Emil, az Adevarul szerkesztője: Honnan tudja mi van az illető ur lelkében? Van Önnek erre valamilyen garanciája?

Willer: Azért mondtam, hogy amikor egy újságíró ok nélkül bántanak és ami-

kor egy lapot feldulnak ott már jól irányított érdekek is szerepelhetnek.
Egy hang: Kérdezze meg Gömböst.
Willer: Nem is ismerem.
A kamara tagjai ezután a szekciókban dolgoztak.

Jorga interpellál a román-orosz ügyben

Bucuresti-Bukarest, november 17. A szenátus csütörtöki ülésén Iorga, aki ezuttal először jelent meg mint jogszertint szenátor a parlamentben kérdést intéz Titulescuhoz arra a szerepre vonatkozólag, amit a külügyminiszter a legutóbbi 10 évben betöltött külföldi kapcsolataink körül, valamint az egyes kormányváltások alkalmával.

Kérdezi, milyen koncepciója van arra nézve, mik a feladatai az állam egy alkalmazottjának kormányával szemben? Hogy érzi magát Titulescu miniszterársai között, akik közül többen tagjai voltak annak a kormánynak, amelyet ő buktatott meg és ama többség között, amely azt a kormányt támogatta volt.

Ha Titulescu elutazik Genfba és nem válaszolhat a kérdéseire, akkor a miniszterelnöktől kér választ.

Minden vasárnap délben 12 órai kezdettel

nyilvános hangverseny

a COLUMBIA rádió és gramofon szaküzletében. A műsoron klasszikusok, valamint a legújabb slágerek szerepelnek

A belépés díjtalan!

Papen lemondott

Óriási az izgalom Németország politikai köreibben. A szociáldemokraták nem kaptak meghívást a birodalmi elnökhöz. Szerdáig nem lesz kibontakozás

Berlin, november 18. A Papen-kormány helyzete a német nagypártoknak a koncentráció kérdésében elfoglalt tagadó álláspontja miatt megingott. A kormányválság csütörtökön délután be is következett.

Papen öt óraker kihallgatáson jelelt meg Hindenburg köztársasági elnöknel és bejelentette ösztörmánya lemondását.

Hindenburg elfogadta a lemondást és Papent bizta meg a dolgok további ügyritélvel.

A minden órában várt válság bekövetkezésének híre Németország politikai köreibben óriási izgalmat keltett. Még soha kormányválságot ilyen érdeklődéssel nem kísérték, annál is inkább,

mert még soha ennyire bonyolult politikai helyzet nem volt Németországban, mint mostan.

A német parlament két legnagyobb pártja, a nemzeti szocialista és a szociáldemokrata, semmi esetre sem működhetik együtt egy parlamentben. A nemzeti szocialista és centrum pártinak együtt nincs meg a többsége, hacsak Huggenberg pártját be nem tudnák vonni a koalícióba. Tekintve a három csoport között fennálló nagy ideológiai ellentéteket, nagyon valószínűtlen, hogy ez a koalíció létrehozható lenne. Baloldali koalícióról — az eddigi a szociáldemokrata és kommunista párt fuziójáról szóló hírek ellenére — komoly formában nem beszélnek német politikai körökben.

A birodalmi elnökhöz való meghívások rendje is fölöttébb jellemző a mai politikai helyzetre. Péntekre a centrum

a német nemzeti és a német néppárt vezető politikusai kaptak meghívást az elnökhöz, szombatra személyszertint meghívót kapott Hitler

és általános meghívót a bajor néppárt. A szociáldemokratákat és kommu-nistákat nem hívták meg.

Különösen a szociáldemokraták kimeradása kelt szenzációt. A válság kibontakozása rendkívül nehéznek látszik és a jövő hét szerdájáig nincs kilátás arra, hogy megegyezés történhet. Amennyiben nem sikerülne parlamentáristöbbséget összehozni, politikai körökben számolnak azzal, hogy újra Papen kap megbízást, prezidiális kormány alakítsa sára,

mely most is a parlament mellőzésével kormányozna.

A hangulat Németországban izzó és a válság még rendkívüli fordulatok bekövetkezését eredményezheti.

Szürke és barna Perzsa és Breitswanz érkezett a

Weisz Fivérek

szörmészalon-
Jaba Calca
Reggie
Ferd.
5.

Vagy **most** vesz Ön elképzelhetetlen olcsó áron, **vagy soha** sem lesz alkalma többé ilyen előnyösen vásárolni

a „Transilvania“ Rt. volt **SZÁSZ ÖDÖN RT.** CLUJ, Strada Universităţii (v. Egyetem-u.) No. 3.

Románia legnagyobb posztó, bétés-áru és szabókellékek áruháza

a helyi piacon olyan olcsón árusít, melyre még nem volt példa **Vételkötelezettség nincs!**

Saját érdekében tekintse meg raktárunkat és győződjön meg, hogy nálunk csakugyan fél áron vásárolhat

Keresztények a zsidó fronton

Dr. N. M. Gelber történelmi írása dr. Kupfer Miksa fordításában

Külön fejezete ez a zsidó történelemnek. Egyike a legérdekesebbeknek. „Keresztények a zsidó fronton” — sokan hitetlenül fogják fejüket csóválni e cím fölött. Hihetetlennek fog hangzani sok keresztény és sok zsidó előtt, hogy a keresztény társadalom szellemi és politikai vezetőiből kerültek ki azon férfiak, akiknek uttörő történelmi szerep jutott a zsidó nép megújításában és a zsidó államosság restaurálásában. Tizenhárom pompás monográfiában mutatja be dr. N. M. Gelber könyve a keresztény társadalom néhány kiválóságát, akik egyuttal egy-egy állomását jelzik az ujkori zsidó történelem fejlődésének.

Dr. Kupfer Miksa konzseniális fordításában került a magyarajku olvasóközönség elé ez a kitűnő írásmű. Hézagpótló munkát végzett Kupfer Miksa dr. amikor kitűnő fordításában és nagy szerű jegyzeteivel ellátva megjelentette ezt a könyvet. A cionisták előtt a praecionista korszak egyik legjelentősebb fejezetét és annak eddig ismeretlen részleteit tárta fel, a keresztény társadalomnak pedig kitűnő alkalmat nyújtott arra, hogy megértést merítsen a zsidóság és annak történelmi törekvései iránt. Éppen ezért nem egyszerű irodalmi teljesítményt, hanem kétségtelen horderővel bíró felvilágosító munkát végzett dr. Kupfer e mű magyarra fordításával.

Egészen sajátos és az első látásra érthetetlen jelenség a mi népünk történelmében, hogy keresztény államférfiak, fejedelmek és írók voltak előharcosai a zsidó nemzeti mozgalomnak. És ezek a keresztény uttörők olyan időkben léptek fel a palesztinai államépítés gondolatával, amikor a zsidóság körében már teljesen kialakóban volt a cion vágyakozás ősi tüze és amikor a zsidó asszimiláció, a zsidó népiség talajától való elidegenedés első virágzását élte a nyugati zsidóságban.

Az első keresztény uttörők azonban ezt a kort is megelőzik. A XVII. század végén és a XVIII. század elején, amikor Sab batai Cvi és utódainak messiánizmusa alaposan felkavarta a zsidó lelkeket, majd amikor a chasszidizmus első kezdetivel a metafizikai álomvilágba repül a zsidó néplelek cion vágyakozása — ebben a zajos korszakban két keresztény hírnöke is volt a Palesztina-centrikus zsidó nemzeti mozgalomnak. Hoiger Pauli, egy ismert dán tudós családjának fia konkrét tervvel lép elő „a veszendő zsidó birodalom jövőjéért”, hogy „a boldog zsidó Aclavérus” végre Jeruzsálem-ben otthon találjon. Ebben az időben lép fel Marquis de Langellerie, a XVIII. század legzseniálisabb és legeszantabb kalandora, aki előbb a zsidóságnak a keresztény egyházba való beolvadásán töri a fejét, de csakhamar eljut a zsidó állami égisz gondolatához és fáradhatatlan propagátora lesz a „visszatérés” eszméjének. Amsterdamban, Rómában, Párizsban, Varsóban, stb. hirdeti a zsidó reneszánsz gondolatát. Talán ez a legérdekesebb fejezete a könyvnek, mert a politikai kalandor olyan típusával kerülünk szembe, akinek befolyása nem hagyta érintetlenül a kort, amelyben élt és aki a későbbi történetírókat is élesen foglalkoztatja. A napoleoni idők nemcsak Heinét és az emancipációs eszmékkel meginduló asszimilációt adták a zsidóságnak, hanem keresztény barátokat is a Palesztina-eszme számára. De Ligne herceg, aki alaposan

foglalkozik a zsidókérdéssel, csak a zsidó államosságban látja e probléma megoldhatóságát, Lewish Way, ez a rajongó angol pedig az acheni kongresszus elé terjesztett memorandumában tárja fel a zsidó problémát és mint annak megoldását a zsidó állam felépítésének gondolatát. Érdekesítő fejezete a könyvnek „Jeruzsálem királya”, Karl Friedrich Gustav Seyfert, aki I. Justus Siegfried aláírásával 1830 dec. 24-én Cionban keltezett felhívásával („Aufruf an Israel”) és a röpiratok egész sorával hirdette Cion felépítésének eszméjét. Széleskörű politikai tevékenységet fejtett ki és az európai politika összes fórumait mozgatta meg terveivel.

A XIX. század közepén egymás után lépnek fel a keresztény Cionbarátok, akik közül már egyeseknek komoly politikai szerep jut a praecionista mozgalomban. Samuel Preiswerk, a héberül is beszélő tudós, Churchill ezredes és Ernest Laharanne akciói már mély nyomot hagynak az eszme fejlődésében és a politikai cionizmus első uttörőinek tekinthetők.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Egy híres művész szereplése. Nov. 24-én a katolikus gimnázium termében, a magyar főiskolai hallgatók menzája javára rendezendő estélyen szerepelni fog U. Egyhy Ghysa, a kiváló modern táncművész, aki tíz év előtt a ritmikus tornát és a klasszikus táncot Erdélyben meghonosította. A szép fiatalasszony Budapesten és Bécsben kiváló sikereket aratott, így érthető a nagy érdeklődés, mely kolozsvári szereplése iránt máris megnyilvánul. Egyhy Ghysa Aradon tanít és páratlan népszerűségnek örvend. Kolozsvári fölépésekor budapesti és bécsi programját fogja bemutatni.

Az Opera műsora

Vasárnap, nov. 20 (este): Tannhauser.

SELECT-MOZGO műsora

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

Szegény leányt nem lehet elvenni. Renata Müller és Hermann Thiemig.

Warder Cresson, Jean Henri Dunant, Benedetto Musolino és különösen Lawrence Oliphant a világpolitika nagy probléma, komplexumába viszik be a cionizmust és részben aktív szerepük is van az aktív cionista mozgalom első kezdetében. Henry Dunant megéri az első bázeli kongresszust is, Oliphant pedig a Chovevé Cion első kolonizációs munkája mellett áll és bámulatos szívóssággal küzd a cion eszméért. Bejárja a zsidó centrumokat, Konstantinápolyba utazik, ahol a török kormánnyal tárgyal, Jeruzsálembe megy, ahol tanulmányozza az ottani viszonyokat és 1882-ben résztvesz a romániai Chovevé Cion gyűlésén Jasiban. Oliphant beszédének óriási hatása alatt hatvan ezer aranyfrankot adnak össze román zsidók. Organizatorikus és politikai munkájának sokat köszönhet az új politikai cionizmus. Haláláig hű maradt Cionhoz és Hájában, Zichron Jakob kolónia mellett telepedett le feleségével, aki nem énekelt és nem akart zongorázni, „amíg az ország pusztaságában és elhagyatottságban hiába várja hűtlen gyermekeit.”

E. Blackstone, az amerikai lelkész rendkívül érdekes cionbaráti munkájával fejeződik be ez a mindvégig érdekes és tanulságos könyv, amely joggal tarthat számot minden kultürember érdeklődésére és figyelmére. (d. h.)

ROYAL-MOZGO műsora

(Iparkamara új palotájában)

Ma, szombaton 3, 5, 7 és 9-kor:

Expresszházasság. Vigoperett. Dolly Haas, Fritz Grünbaum, Heinz Rühmann. Western Electric csodabeszélő gép.

Vasárnap d. e. 11-kor matiné 10 és 15 lej helyekkel: Végzetes csók. Clive Brook és Conrad Nagellel.

CORSO-MOZGO műsora

Péntek, szombat, vasárnap: A bál. Dolly Haas második slágerfilmje. Rendezte Wilhelm Thiele. Zenéjét szerezte W. R. Heimann.

Szinkór-Mozgo műsora

Szombaton 4, 6 és fél 10-kor:

Vasárnap 4, 6 és fél 10-kor:

Tanase álma. Tanase vendégszereplése. Egy óra románul beszélő Tanase-film, másfélóra Tanase-revü. Helyárak: Páholy 45, földszint 35 és erkély 18 lej.

Hétfőtől kezdve 3, 5, 7 és 9 órákor:

Az ellopott második. Fantasztikus hangos-dráma. Premier! A Szinkór Mozgo legmodernebb új gépén! A főszerepben: Frederic March.

Csütörtöktől 3, 5, 7 és 9 órákor:

A három törvénye. Don José Moyses legújabb, végig éneklő, zenés filmje. Az új hangos leadóberendezés dala. Nagy premier!

URANIA-MOZGO műsora

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

Viharos mult. (Egy éjszaka szünet nélkül). Siegfried Arno és Kamilla Horn.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, november 19.

Bukarest. 19.40: Grammfón. — 20.45: Dales. 21.05: Rádiózenekar. Budapest. 9.15: Grammfónhangverseny. 12.05: Katonazene. 4: Gyermekjátékszóra. 5: Novella. 5.30: Morvay Ákos magyar nótákat zongorázik. 6: Mit üzen a rádió. 6.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangv. 7.45: Énekes István előadása. 8.15: Vigjátékelőadás. 10: Időjelzés, időjárás, hírek. Majd jazz és cigányzene.

Bécs. 16.25: Mandolinzene. 18.10: Régi bécsi hangok. Szimf. hangv. Berlin. 19.55: Offenbach: Hoffmann meséi c. operája.

Breslau. 22.30: Táncczene.

Langenberg. 21: Orgona.

Lipese. 20: Verdi: Puccini-est.

Stuttgart. 19.30: Mandolinhangv.

Varsó. 22: Chopin hangv.

Milánó. 22: Operetrészl.

Róma. 20.45: Operett.

Prága. 17.50: Grammfón.

Pozsony. 21: Fuvószene.

Kassa. 18.40: Dalok.

Svájci Romand Adó. 20.15: Szimfónikus hangv.

APRÓ HIRDETÉSEN
Egyetéri közléseit egy az 3 lej, vasárnap betűvel 6 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Állatkerecskék 20 szaszlek kedvezmény. Apróhirdetéseket előre fizetendő. Jelégés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Express libahuscsarnok!

ארטה כשר

Szállítok minden mennyiségben frissen olvasztott libasirt, libabőr, hajat és füstölt húst a legolcsóbb napiárban.

Friedmann M.

Oradea, Piata Mihai Viteazul II. Ügyeljen a cégemre. Kérjen árajánlatot

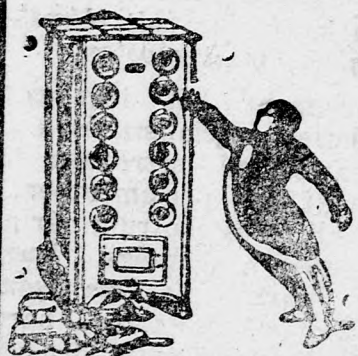
Fényképezési cikkek és felvételek kidolgozása előnyösen és kifogástalanul a d'Or ilatszertárban, Piata Unirii 6.

Mädchen aus besserer jüdischen Familie, intelligent, gebildet, der Romänischen, ungarischen, deutschen Sprache in wort und Schrift vollkommen mächtig, gewesene Beamtin sucht Stelle als Erziehlerin bei 1-2 Kinder. Näheres in der Administration der Uj Kelet.

Nagy üzlethelyiség fűszer, vas, liszt, terménykereskedésnek, vagy bodegának nagy borpinccével kiadó. Cim Calea Motilor 94.

Az irodalmi díj 1932-és nyertesének. John Galsworthy-nak a Forsyte Saga című nagyszerű műve kapható az Uj Kelet könyvszertárában. A háromkötetes mű kötetenként 75 lej.

Egér-, molyragást, égetést és szakadást művésziesen eltüntettek. Hirsch férfi-szabó Kossuth Lajos u. 15.

Ez az a kályha, amely az Ön szobáját fűti

ZEPHIR

10 kgr. fával 24 órán át

Kérjen prospektust!!

Szántó Dezső és Fia

redőny és kályhagyártó Oradea.

Lerakat: Bárzel vasület, Cluj Széchenyi-tér

RO TELEFON Az Ipar 5-66.

Ma, szomb

Expres

az idei szezo

tül beszélő f

DOLLY HAA

és HEINZ R

elitjei. Igazi

természetes

A világhírű

beszélőgép

Vasárnap d

lejes helyárak

A VEG

...és a legkö

Hans Albers, a

nak ideálja:

a berlini világ

sodik b

Helyárak: 3 óra

5, 7, 9 órákor

— EGY MO

nedik meg csütö

gyar Színház s

vigjátékát, amel

sát is jelenti a

ban, nagy érde

vár egész zsidó

— Kifütyült p

jelentik: A pári

ben Gerald Kris

bemutatása alka

fütyülte Francen

most szerződött

zavart a füttyszó

cen ellenfelei és a

kedésre került a s

vetett véget.

— A nagylelkü

ból jelentik: Gals

idei irodalmi Nob

tette, hogy a No

fogja fordítani,

hogy mi lesz ez a

zett egyébként sz

holmba utazni.

— Palesztina

Kolozsvára érkeze

Schohen, Kurt We

jud. Rundschau és

könyvkiadócégek

Melzer ur Kolozsvá

ja az említett kiad

dók személyes ke

vele, Astra szállóbe

— Balbó könyvet

dalomról. Rómából

forradalom tizedik

ból! Italo Balbó qu

légügyi miniszter,

ez a címe: Napló

meretes, De Bonó,

tabornokokkal együt

quadrumvirtust, an

lete alatt véghezvit

zetességu Marcia S

könyvében, miután

lom parancsnoklót

nem mint megfigyel

írja le a forradalm

mindazokat az esem

legkisebektől a leg

lyek a forradalom

mába való bevonulás

val ölelkezésig tört

megbizott az új ko

való ölelkezésig tört

ján írta meg és szár

retlen eredeti fénye

a könyvet, amely va

más nyelveken is me

— A higiénia els

étkezések előtti kézm

a ragályos betegsé

jobb és olcsó sa

SCHICHT-SOAP, n

csomagolásban kerü

SCHICHT név szavat

— Ha a filmszín

a kancellárnak, Berli

német kancellár unok

Papen, már hosszú id

repelt, de semmi kül

nem tudott jutni, am

kancellár lett, a fil

gyobb figyelmet szer

kiszasszony legköze

puszta című hatalma

szerepét fogja játsz

HIREK

Royal-Mozgó

Az Iparkamara új palotájában

TELEFON
5-56.

TELEFON
5-56.

Ma, szombaton 3, 5, 7 és 9-kor:

Expressz-házasság

Az idei szezon legkacagatóbb, németül beszélő filmoperett. Főszereplők: DOLLY HAAS, FRITZ GRÜNBAUM és HEINZ RÜHMANN, a filmvilág elitjei. Igazi kevély, nemes humor, természetes helyzetkomikumok. A világhírű Western Electric csodabeszélőgép ismét csodákat művel.

Vasárnap délelőtt 11-kor 10 és 15 lejes helyekkel szenzációs matiné: A VÉGZETES CSÓK.

...és a legközelebbi filmünkben jön Hans Albers, a világ összes asszonyainak ideálja: a Diadalmas férfi-ben, a berlini világhírű Ufa-filmgyár második bombaslágerében.

Helyárak: 3 órákor minden jegy 20 lej, 5, 7, 9 órákor 15, 20, 25, 30 és 35 lej.

— EGY MODERN ESZTER eleve-nedik meg csütörtökön a kolozsvári Magyar Színház színpadán. Katz László vigjátékát, amely egy új műfaj kredít-sát is jelenti a zsidó színmű irodalomban, nagy érdeklődéssel várja Kolozsvár egész zsidó lakossága.

— Kifütyült párizsi színész. Párizsból jelentik: A párizsi Comedie Française-ben Gerald Krisztina című színművének bemutatása alkalmával a közönség kifütyülte Franczen színészt, akit a színház most szerződtetett. Minden jelenetet meg zavart a füttyszó és a láрма, végül Franczen ellenfelei és a többi néző között verkedésre került a sor, aminek a rendőrség vetett véget.

— A nagylelkű Galsworthy. Londonból jelentik: Galsworthy angol író, az idei irodalmi Nobel-díj nyertese kijelentette, hogy a Nobel-díjat jótékony célra fogja fordítani, de még nem döntött, hogy mi lesz az cél. A díj átvétele végzett egyébként személyesen fog Stockholm-ba utazni.

— Palesztina felé irányuló utján Kolozsvárra érkezett Josef Melzer ur aki Schohen, Kurt Wolff, Ernst Rowohl, jüd, Rundschau és más nagy német könyvkiadók számára tevékenykedik. Melzer ur Kolozsváron is terjesztési fogja az említett kiadványokat. Az érdeklődők személyes kontaktusba léphetnek vele, Astra szállóbeli lakásán.

— Balbó könyvet írt a fasiszta forradalomról. Rómából jelentik: A fasiszta forradalom tizedik évfordulója alkalmából Italo Balbó quadrumvir, aki jelenleg légügyi miniszter, könyvet írt, amelynek címe: Napló 1922. Balbó, mint ismeretes, De Bonó, De Vecchi és Bianchi tábornokokkal együtt alkotta azt a titkos quadrumvirtáust, amely Mussolini vezéréte alatt véghezvitte a történelmi nevezetességű Marcia Su Romát. Ebben a könyvében, miután ő a fasiszta forradalom parancsnokló testületéhez tartozott, nem mint megfigyelő, hanem mint vezér írja le a forradalmat. A könyv felöleli mindazokat az eseményeket — kezdve a legkisebbektől a legnagyobbakig — amelyek a forradalom előkészítésétől a Róma-ba való bevonulásig és a Mussolinival való ölelkezésig történtek, akit a király megbízott az új kormány megalakításá- való ölelkezésig történtek, akit a király ján írta meg és számos, eddig még ismeretlen eredeti fényképfelvétel is tarkítja a könyvet, amely valószínűleg rövidesen más nyelveken is megjelenik.

— A higiénia első következménye az étkezések előtti kézmosás, mely megment a ragályos betegségektől. E célra a legjobb és olcsó szappan a kulcsos SCHICHT-SOAP, mely sárga-kék-piros csomagolásban kerül forgalomba. A SCHICHT név szavatol a jó minőségért!

— Ha a filmszínész unokahuga — a kancellárnak. Berlinből jelentik: Pápen német kancellár unokahuga, Isabella von Pápen, már hosszú idő óta a filmnél szerepelt, de semmi különösebb szerephez nem tudott jutni, amióta azonban rokona kancellár lett, a filmtársaságok is nagyobb figyelmet szentelnek neki. Pápen korszakos legközelebb a Világít a pusztá című hatalmas Ufa-film női főszerepét fogja játszani.

— A ZSIDÓ NÖGYLET TEADÉL-UTANJA. Felemelő és szép dolog az, amikor az ember kellemes szórakozással jótéteményt is gyakorol azokkal szemben, akiknek egyedüli szórakozása a nyomorral való viaskodás. A Zsidó Nőgyelet teadélutánjai, a maguk fényével és sikerével népünk nyomorgó szegényeinek, fagyoskodó és éhező gyermekeinek sötét és nyomoruságos életébe vetnek be egy-egy meleg, üdítő fény sugarat. A nőgyeleti teadélutánok meleg hangulata és emelkedett vígsága a szívkölködők nyomorának enyhítését, a szegény gyermekek éhségének, szomjúságának csillapítását jelenti. Amiről nem szabad megfeledkezniünk. Amire gondolkodni kell akkor, amikor a Zsidó Nőgyelet meghívását látjuk a vasárnap délutáni rendezvényekre. Folyó hó 20-án d. u. 5 órai kezdettel, a Neywork téli kertjében rendezik legközelebbi teadélutánját a kolozsvári Zsidó Nőgyelet és hísszük, hogy zsidó társadalmunk és főleg ifjúságunk teljes számban fog felvonulni a vasárnapi teadélutánra a kellemes szórakozás és a mindenképp főlött álló nemes cél kedvéért.

— Halálhírrrel csalt ki kétszáz dinárt. Zágrábról jelentik: Erdutak Mária kór-házi ápolónőt tegnap felkereste egy ember azzal, hogy Erdutban élő anyja meghalt és a fivére 1500 dinárt adott neki koporsóra, de a koporsó 1700 dinárba került, úgy, hogy még 200 dinárba van szükség. A kétségbeesett leány odaadta a kétszáz dinárt, ami még a koporsó árához kell és hazautazott anyja temetésére. Odahaza derült ki, hogy az anyjának semmi baja nincsen és a koporsó borzalmas meséjével kicsaltak tőle 200 dinárt. A lelketlen csalót erőlyesen keresi a rendőrség.

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangozóan dicsérik a Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Szimfónikus és slágerhangverseny a Columbia rádió- és grammofoonszaküzletében. A kolozsvári Columbia rádió- és grammofoon-szaküzlet figyelemreméltó ujtással lepi meg Kolozsvár zenekedvelő közönségét. Világvárosi mintára minden vasárnap d. e. 12 órai kezdettel nyilvános klasszikus- és slágerhangversenyt ad főtéri üzletében. A műsoron a legértékesebb klasszikusok, valamint a legújabb slágerszámok szerepelnek. Tekintettel arra, hogy a belépés díjtalan, a Columbia kétszázötvenlét értékes zenekedvelők körében méltó érdeklődésre tarthat számot.

Dolly Haas

második paradés szerepe

Az összes emberi ismeretek tárháza az egykötetes Genius-Lexikon, 40.000 cikk, 110.000 sor, 1600 hasáb, 800 ábra és mellékletet füve, prop. kiadás, 120 lej, vászonkötésben 150 lej Lepagenál, Kolozsvár. Beküldve portómentes, utánvét portó 20 lej.

— Pop Jonel dr. lett a képviselőház alelnöke. Bukarestből jelentik: A kamara és szenátus tegnap délután választották meg tisztikarukat. A képviselőház alelnökei lettek: Dr. Jonel Pop, Virgil Grossu, Policar Betianu, Mihai Dalea, Mann lel-kész, Cezar Spineanu, Kvesztorok: Lazar Illés, Teodor Jacobescu, Jonescu Botosan és Haralambie Serbanescu. Titkárok: Mircea Valda Voivod, Liviu Juga, etc. A szenátus tisztikara a következőképpen alakult meg: Alelnökök: Erhan, Georceanu, Victor Moldovan, Horasanu és Simionovici. Kvesztorok: Simion Nemes, Niculescu Lungu, Stancescu, Teodorescu, Váleanu és Vasiliu. A parlament tisztikarában két kolozsvári politikus nevével is találkozunk. Az egyik Jonel Pop dr., a kitünő és közbecsülésnek örvendő kolozsvári jogász, a nemzeti parasztpárt egyik legképzettebb erdélyi vezetője, akit érdemeinek késői elismeréseképpen ér ez a megtiszteltetés. A másik dr. Simion Nemes kolozsvári ügyvéd, aki a szenátus kvesztora lesz.

BUCUREȘTI

AZ ELEGÁNS KÖZÖNSÉG CIGARETTÁJA

A legfényűzőbb éttermekben, a legelőkelőbb klubokban, mindenütt a „București” cigarettát kéri. Csakis szép csomagolása és dohányának kiváló minősége folytán érthette el, hogy rövid idő alatt az előkelő körök legkedveltebb cigarettája lett. Próbáljon meg egy dobozt és el lesz ragadtatva ezen cigarettá illatától.

FELBONTATLAN csomag „București” vásárolandó, mert csak abban őrzik meg a cigarettát a nedvesség azon fokát, amely jó ízéhez és illatához annyira szükséges.

— Néhány szó a rheumásokhoz. Ön talán már megkísérelt minden lehetőt anélkül, hogy kínzó fájdalmaitól megszabadult volna. De önnek sincs oka a kétségbeesésre. Tegyen még ma egy kísérletet az azonnal ható, fájdalomcsillapító Togonal-tablettákkal. Togonal oldja a húgysavat, az emberi test ezen magatermelt, pusztító mérget. Nem kevesebb, mint 6000 orvos rendkívül elismerően nyilatkozott a Togonal jó hatásáról.

— Racionalizálják a szovjet belső igazgatását. Londonból jelentik: A szovjet belső igazgatását racionalizálni készül. Hir szerint egyedül Moszkvában 25 ezer köztisztviselőt fognak leépíteni.

A bál

kamarajáték

— Felére csökkent Bulgária, Törökország és Görögország dohánytermése. Bécsből jelentik: Bulgária, Törökország és Görögország dohánytermése az elmúlt évinek felére csökkent. Görögországban az idén 27,6 Törökországban 21 és Bulgáriában 15 millió kilogramm dohány volt a terméseredmény.

— A francia borpiacon már emelkednek az árak — a prohibíció eltörlése eredményében. Párizsból jelentik: A francia borpiacon már érezhetővé vált, mennyire számolnak Franciaországban az amerikai szesztilalom felfüggesztésével. A bor árak állandó emelkedést mutatnak, ami állandó amerikai árulásokra vezethető vissza. Tegnap egyik newyorki cég négymillió litert kötött le. Az áremelkedést amerikai lapjelentések fokozzák. E hírek szerint átmenetileg máris engedélyezni fogják Amerikában a tizenkét százalékosnál nem nagyobb alkoholtartalmú szeszitalok szabad forgalmát.

— De Valera ir miniszterelnök Londonban. Londonból jelentik: De Valera ir miniszterelnök Genfben utaztában rövid ideig az angol fővárosban tartózkodott. Az ir miniszterelnök Genfben a népszövetségi tanácskozásokon fog résztvenni, amelyeken a mandzsuri kérdés kerül újlag tárgyalásra.

— Bostonban letartóztattak egy banditát, akit Robbins ezredes, Hoover barátja meggyilkolásával gyanúsítanak. New Yorkból jelentik: Bostonban letartóztattak egy banditát, aki ellen az a gyanú, hogy bűnrészes annak az alkoholcsempész társaságnak, amelynek tagjai Raymond Robbins ezredest, Hoover bensejét rájátja a tengerbe ölték. Az ezredes, aki mint ismeretes, szeptember 3-án tűnt el, nagy ellensége volt a csempészeknek és rengeteg pénzt áldozott az ellenük folytatott küzdelemre, mire titokban halálra íelték, egy csempészvachtra vitték, össze kötötték és a tengerbe vetették.

Corso mozgó

Előadások délután 3, 5, 7, és 9 órákor

— Trotzkij Szedaf Leó néven, török utlevéllel van utban Dánia felé. Rómából jelentik: Trotzkij volt népbiztos Szedaf Leó néven kiállított utlevéllel családjával együtt utban van Dánia felé. A volt népbiztos utlevelét a török hatóságok állították ki.

— Lengyelországban román kezdeményezésre nagy tojásexport vállalat alakult. Varsóból jelentik: A román lengyel kereskedelmi kamara kezdeményezésére a lengyelországi Gdyna kikötővárosban nagy tojásexport vállalat alakult, amelynek az a célja hogy megszervezze az An gliába irányuló román tojásexportot.

